VRIJDAG

4 OCTOBER

N°. 80.

1833.

SURINAAMSCHE COURANT.

BURGELIJKE STAND.

GOUVERNEMENTS SECRETARIJ.

DEN 3den OCTOBER 1833.

Op heden zijn in *ONDERTROUW* opgenomen:

HENRI VAN MEERBEECK *jongman* oud 42 jaren, geboren te *Brussel* en MARIA ELISABETH KOHLWAGEN, *jonge dochter* oud 22 jaren, geboren alhier en beide woonachtig in deze Kolonie.

MORDECHAI DE LA PARRA, *jongman* oud 24 jaren en RIBCA zich teekende REBECCA BUENO DE MESQUITA, *jonge dochter* oud 16 jaren, beide geboren en woonachtig alhier.

In kennisse van mij,

Eerste Commies ter Secretarij voormeld,

G. S. DE VEER.

BURGERLIJKE STAND.

Gedurende de maand *September* 1833, zijn geboren:

Van het Mannelijk geslacht 11 personen.
» » Vrouwelijk » 9 »
Levenlooze 2.
20.

OVERLEDEN:

Van het Mannelijk geslacht 11 personen.
» » Vrouwelijk » 12 »
Gehuwd: *Geene*.
23.

TE PARAMARIBO OVERLEDEN GEDURENDE DE MAAND *SEPTEMBER* 1833.

Den 1sten September, *Nicolaas Walther*, oud 2 jaren, 9 maanden en 13 dagen, zoon van *Matje Carolina Walther*.

Den 2den, *Elisabeth Henrietta Yoel*, oud 1 jaar, 6 maanden en 15 dagen, dochter van *Anna Francina Cornel*.

Den 3den, *Geertruida van Stolten*, oud 85 jaren, 3 maanden en 8 dagen.

Den 4den, *Samuel Haim Henriques Fereyra*, oud 8 jaren en 3 dagen, zoon van *Joseph Abarbanel*.

Idem, *Esther Brandon*, wed. *Samuel Nunes*, oud circa 66 jaren.

Idem, *Emanuel*, oud 3 jaren, 4 maanden en 2 dagen, zoon van *Aron Jessurun*.

Den 7den, Levenloos Kind van het Mannelijk geslacht van *Golah van West*, huisvrouw van *Benjamin Jacob Boon*.

Den 11den, *Blanka de Meza*, wed. *David Moses Cardoso Baëza*, oud 63 jaren.

Idem, *Betje Meijer Necter*, wed. *Raphael Lehman*, oud 34 jaren.

Den 12den, *Susanna* van *Wolffhardt*, oud 63 jaren.

Den 16den, *Jan Cornelis*, oud circa 2 jr., zoon van *Venus*.

Den 18den, *Adriana Nellie de Bast*, oud 20 jaren, dochter van *Daphina* van *Jessurun*.

Den 19den, *Ando Badenstein*, oud 75 jr.

Idem, *Louis Descultru*, oud 7 dagen, zoon van *Luna* van *Servas*.

Idem, *Elisabeth Peggie*, oud....

Den 20sten *William Smith*, oud 36 jaren en 6 maanden.

Den 22sten, Levenloos Kind van het Vrouwelijk geslacht van *Rebecca Isak de Vries*, huisvrouw van *Mozes Eliazer Pinto*.

Den 25sten, *Princes* van *van Meel*, oud na gissing 70 jaren.

Den 24sten, *Crispijn* van *Louisa* van *Mathijs* van *Lobbrecht*, oud 62 jaren.

Idem, *Barend Lohmuller*, oud 42 jaren.

Den 25sten, de Indianin *Margaretha*, oud 33 jaren.

Den 26sten, *Karel Gustavus Pardo*, oud 21 jaren.

Den 27sten, *Valentine Laure Christina Mahin*, oud 30 jaren.

NIEUWSTIJDINGEN.

EXTRACTEN uit de NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANTEN, van 10–15 Augustus.

Uit DORDRECHT meldt men: De hoop welke men bij en sedert de hervatting der onderhandelingen te Londen op eene spoedige schikking der Belgische kwestie zoo algemeen koesterde, schijnt sints een paar dagen wederom eenigzins te verflaauwen. Zoo als het zeggen is, zou de Conferencie op nieuw tot haren vorigen tragen gang teruggekeerd zijn. — Voorts wil men, dat het geschilpunt van Luxemburg nog altoos een groot bezwaar oplevert, en dat de conferencie daaromtrent van onze regering zou verlangd hebben, dat zij bij den bondsdag en bij de Agnaten van het huis van Nassau pogingen zou doen om de toestemming tot de verdeeling van het Groot-Hertogdom te bekomen; en of daaraan door de Regering reeds voldaan zij, is onzeker.

Uit 'SHAGE, dd. 13 Augustus meldt men: Gedurende den dag van heden zijn er vele niet zeer gunstige berigten omtrent de onderhandelingen te Londen in omloop geweest. Dat er berigten hier ter stede en bij onze regering ontvangen zijn, schijnt zeker te zijn, doch eene digte sluijer blijft dezelve steeds bedekken.

Ik zal u dus niet de geruchten mededeelen, welke deswegens hier in omloop zijn, doch is daaruit op te merken, dat er iets van belang gaande is, waarvan ik hoop spoedig met meerdere zekerheid iets te kunnen melden.

Van ROTTERDAM, dd. 8 Augustus schrijft men: Met genoegen kan ik thans melden, dat de bij ons heerschende ziekte hoewel zij nog vele menschen blijft wegmaaijen, echter thans afnemende is. Van den 1sten tot en met den 7den Augustus zijn alhier 130 personen daaraan overleden, zijnde aldus 18½ personen per dag; zoo dat er sedert de laatste opgave, eene vermindering van 8 sterfgevallen daags heeft plaats gehad.

Men heeft hier te lande thans weder eene reeks JAVASCHE Couranten ontvangen, die van den 29sten Januarij tot den 19den Februarij van dit jaar loopen. Men vindt daarin het volgende berigt uit Batavia:

» Op den middag van den 28sten dezer, eenige minuten na twaalf ure, is alhier ter plaatse eene sterke aardbeving gevoeld. De schokken waren allengskens toenemende en de laatste was zeer hevig, zoodat daardoor dan ook eenige huizen binnen deze stad schade hebben bekomen, en de oude Luthersche kerk zware scheuren in de muur heeft gekregen. Vele inwoners, de sterke en aanhoudende bewegingen gewaar wordende, hebben verschrikt hunne huizen verlaten en de wijk buiten dezelve genomen, tot de aardbeving had opgehouden.

Bij een besluit van den Gouverneur Generaal van den 21sten Januarij 1833 is bepaald, dat voortaan geenerhande verlofs-traktement zal worden toegelegd aan zoodanige burgerlijke ambtenaren en militairen, die, nog geene tien jaren achtereen in Gouvernements-dienst geweest zijnde, wegens bijzondere belangen en niet wegens ziekte, met verlof uit Nederlandsch-Indie vertrekken.

VERSLAG van den Heer Mr. H. O. FEITH, *ARCHIVARIUS der provincie Groningen.*

(*VERVOLG EN SLOT.*)

Van het gebouw des nu gesloopten Militairen Geweldigers, hetwelk ook op dezen Kloostergrond heeft gestaan, heb ik weinige regtstreeksche sporen aangetroffen, hetgeen voornamelijk daaraan zal moeten worden toegeschreven, dat de kosten der gevangene krijgslieden en van den gehelen krijgsraad, destijds, hoofdzakelijk werden gedragen door de Generaliteit. Uit een SB. van den 24sten Augustus 1596 blijkt, dat er reeds toen een *Kapitein-Geweldiger* te *Groningen* bestond, en uit een SB. van den 18den November 1597, dat aan den Geregtsscholte, voor het houden van krijgsregt (1) te zijnen huize, jaarlijks, tot huishuur werd toegelegd eene som van 50 Gl., doch gene afzonderlijke plaats, waar, in dien tijd, de gevangenen werden bewaard, heb ik tot dus ver nog niet kunnen vinden. Dit is zeker, dat, op de kaart dezer Stad van 1594, te vinden bij BOR, *Oorsprong der N. oorlogen*, III, 852, en bij LE CLERC, *Gesch. der Vereen. Ned.* I, 251, het klooster, met deszelfs hoogen kloostermuur omgeven, destijdes, nog het aloude erf besloeg; dat, op de kaart van EMMIUS van 1616, vermoedelijk reeds het noordelijk gedeelte van den Geweldiger, langs de straat gebouwd, wordt gevonden; en dat, op de kaart van 1652, de geheele gevangenis voorkomt. In den Spaanschen tijd, en nog eenige jaren daarna bestond er, zoo veel ik heb kunnen nagaan, geen afzonderlijk, openbaar gebouw voor gevangene krijgslieden; het komt op geene kaart, in geen overgebleven stuk, voor. Uit onderscheidene Afrekeningen der Provincie bevind ik, in tegendeel, dat de gevangene krijgslieden werden bewaard ten huize van den Geweldigen Provoost, zoo als uit de Rekening van 1596, bl. 78 *v.*, waarin de kosten van hout en ijzer, door de Provincie, aan de Generaliteit worden in uitgaaf gebragt, *tot reparatie van de gevanckenissen, in des Gewaldigen Logement geleuert*; uit die van 1597, bl. 104, waarin een post voorkomt, aan *lueden, zoe aen des gewaldigen Logement, tot verzeeckeringhe van die gevangenen, gearbeijdet, ende materialen geleurt hebben*; uit die van 1601, bl. 75 waarbij vier stuivers des daags worden goedgedaan voor onkosten van elken gevangene, *in sijn logement gedaen*; en uit de Rekening van 1624, bl. 52, waarin een post voorkomt, *van wegen voerteerde costpenn. bij verscheijdene gevangenen, tot sijnen huise, geduirende haere gevanckenisse, gedaen.* Uit deze Rekeningen, en vooral uit de laatste, kan tevens blijken, dat, in 1604, toen hier te Groningen eene buitengewoon zware bezetting van voeten paardevolk lei, de Broerenkerk werd geberigd, om er soldaten te huisvesten, en het Jacobiner klooster, om er de ruiterij met hare paarden te plaatsen, en om er kranke en gekweste soldaten te herbergen; maar van eenen Militairen Geweldiger aldaar, en bijzonderlijk van den nu gesloopten, vindt ik, in deze oude rekeningen, geene de minste sporen. Het

(1) Zie WICHERS, *Tract. van Red.*, bl. 266, over het onderscheid tusschen *Krijgsraad* en *Krijgsgeregt*.

is echter mogelijk, dat een der Stadspoorten voor gevangene krijgslieden hebbe gediend. Men zal het dus daarvoor moeten houden, dat er eene, eerst eenige jaren na de Reductie, als gevangenis op dezen kloostergrond is gebouwd, en dat de gevondene munten, onder welke er geene zijn van lateren tijd, dan de Reductie, mitsdien, in den vrijen grond, niet ver van den kloostermuur, en slechts ter diepte van omstreeks vier of vijf palmen, zijn begraven; misschien bij gelegenheid of omstreeks den tijd van de overgave der Stad, in 1594, en wel door een der vertrekkende kloosterlingen, bij wien de hoop op eene terugkomst in betere tijden niet geheel werd opgegeven, en die zijnen spaarpenning liever aan den schoot der zwijgende aarde toevertrouwde, dan denzelven op onveilige wegen mede nam. Het is eene toevalligheid, dat bij het leggen van de fundamenten van den Geweldiger, schoon niet ver van den verborgen schat geloopen hebbende, dezelve niet is ontdekt.

Overigens heeft men, zoo veel ik weet, bij de afbraak van den Geweldiger niets opmerkenswaardigs gevonden. Alleen zag men, in den westelijken hoek, dat het gebouw gesticht was op eene plaats, waar voorheen iets anders moest gebouwd zijn geweest, tot een bijzonder oogmerk ingerigt, want er bevonden zich aldaar verscheidene Kloostersteenen regtop staande, met eene kleine ruimte tusschen elken steen, zonder dat men sporen van eenigen kalk, waarmede dezelve zouden aan elkanderen gemetseld zijn, kon ontdekken. Deze steenen rusteden op een groot ijzeren rooster, waaronder de aarde los en modderig was.

Wat nu de gevondene munten betreft, zoo bestonden dezelve:

Vooreerst, uit dertien gouden *Phillippus-guldens*, welke waren van 1499, 1502 en 1503, doch de meesten zonder jaartal, wegende te zamen 42 wigjes en 4 korrels. Elk stukje had de innerlijke waarde van 3 Gl. 26$^{2}/_{13}$ Cent. Op den Beeldenaar van 1536 komen zij voor, als doende 2 Gl. 16 Cent.

Ten tweede, uit een *Philippusgulden* van eenen anderen muntslag, als de vorigen; uit twee Brandenburger Goudguldens, een Geldersche *Arnoldusgulden*; een Geldersche Rijder; twee Goudguldens van den Keurvorst van Mentz; twee Cleefsche Goudguldens; en een van Gulik en Berg. Deze tien gouden muntstukjes wogen 52 wigjes; elk stukje had de innerlijke waarde van 3 Gl. 20 Cent. De meesten stonden in den Beeldenaar van 1536 tot den koers van 2 Gl. 40 Cent.

Ten derde, uit twee Frankforter, een Norlinger, een Leipziger, een Lunenburger, en een Zwolsche Goudgulden, en uit zeven Oostvriesche Guldens van Graaf EDSARD, geslagen waarschijnlijk in 1492, ten minste niet vóór 1491 en niet na 1495. De innerlijke waarde, als wegende te zamen 40 wigjes, 4 korrels, was van elk stukje 3 Gl. 10$^{1}/_{12}$ Cent. Zij staan onderscheidenlijk in den Beeldenaar, meest voor eenen koers van 2 Gl. 10 Cent.

Ten vierde, uit zeventien *Postulaatguldens* van Luik, waaronder zestien gelijken, en een *Postulaatgulden* van Gulik en Berg. Deze achttien gouden muntstukken wogen 41 wigjes, en waren elk waardig 2 Gl. 27$^{7}/_{9}$ Cent.

De zilveren munten bestonden: *vooreerst*, uit 35 Bremer Grosschen, als 5 van Bisschop JOHANNES RODE van 1499, en 30 van Bisschop CHRISTOFFER, onder welke één van 1510, twee van 1511, en 27 van 1512.

Ten tweede, uit 44 Bremer Grosschen van Bisschop HEINRICH, Graaf van *Schwarzburg*, die den Bisschoppelijken stoel van Bremen bekleedde van 1463 tot 1496.

Ten derde, uit onderscheidene Grosschen, als 52 Bremer van de opgemelde Bisschoppen, eene Saksische, twee Mindensche, en eene kleine Bremer.

Ten vierde, uit 17 gelijke Goslaarsche Grosschen en eene Brunswijksche van 1509.

Ten vijfde, uit vijf Golsaarshe Grosschen van 1509, 1510 en 1519.

Ten zesde, uit vijf Saksische Grosschen, die men oudtijds *Schrikkenberges* noemde.

Ten zevende, uit vijf Groninger stuivers, waarvan twee van 1499, hebbende aan de voeten van den Rijksarend een schuins liggend schild met het stadswapen van Groningen. Zij komen voor in den Beeldenaar van 1575. De overige drie zijn van 1507, en vertoonen den Rijksarend met twee schuinsche schilden aan zijne voeten; regts het wapen van den Graaf van Oostvriesland, de *Harpije*, en links het Groninger stadswapen, met het omschrift: *Mo. no. Com. z Senat. Gron.*, en niet, zoo als HARKENROTH verkeerdelijk op EGGERIC BENINGA heeft aangeteekend: *Mo. no. Com. z. Curat. Gron.*

Ten achtste, uit onderscheidene Grosschen en andere muntstukken. Onder dezelve zijn vijf Saksische Grosschen, die men voorheen *Sneebergers* noemde; twee Oldenburger; en eenige stukjes van Goslar, Stettin, Rostok, enz.

Ten negende, uit 53 muntstukken, waaronder een en twintig Bremer Grosschen van den Bisschop CHRISTOFFER waren, voorts eenigen van Lunenburg, Stettin, en anderen, die gebroken en onleesbaar waren.

De koperen muntstukjes waren slechts twee in getal, schijnende het eene een Fransche stuiver, met eenen onleesbaren naam, en het andere een Oldenburger van 1502.

Toen deze munten werden opgedolven, waren de gouden stukken weinig veranderd, en schenen, door hun veeljarig verblijf in den grond, schier niet geleden te hebben. Over het algemeen zijn zij fraai, duidelijk, en zeer goed bewaard. Van de zilveren, daarentegen, schoon niet allen gelijk, waren de meesten nogtans zoodanig verroest, dat er geen muntslag op dezelve te herkennen was. De beide koperen waren ongeveer in hetzelfde geval.

Een van onze ervarenste Goud- en Zilversmeden, ter dezer stede, heeft den geheelen schat overgenomen, schoon gemaakt, geroest en gewaardeerd. Bij deze bewerking zijn dezelve in pakjes gelegd, naar de hierboven opgegevene nummers, waardoor de munten van dezelfde gehalte en waarde, zoo veel mogelijk, bij elkanderen zijn gevoegd. De innerlijke waarde der 54 gouden muntstukken bedroeg 155 Gl. 30 Cent, en die der 216 zilveren stukken 28 Gl. en een halve Cent, wegende deze laatstgemelden te zamen 458 wigjes, van 6 Cent het wigje, behalve de vijf Saksische *Schrikkenborgers*, waarvan het wigje eene waarde had van 3$^{1}/_{2}$ Cent.

En hiermede sluit ik een berigt, hetwelk onder het schrijven verder is uitgedijd, dan ik mij, toen ik de pen opvatte, wel had voorgesteld. Hiervoor verzoek ik den Courantier, in de eerste plaats, en vervolgens zijne Lezers, op het vriendelijkst om verschooning.

ADVERTENTIËN.

(39039) *TRANSPORTEN.*

Den 20sten September 1833. J. B. LOUZADA Mz., aan FREDERIK NEBUK, van het Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de Voorstad *Zeelandia*, bekend onder Lr. A. No. 68.

Den 25sten. De Weduwe VAN NIEL, geb. KRIEGER, aan M. M. A. COUPIJN, voor zijn minderjarige Zoon M. M. A. COUPIJN, van een Huis en Erf, gelegen aan den hoek van de *Steenbakkerij- en Dominéstraten*, bekend onder Lr. D. No. 306.

Paramaribo, den 3 October 1833.

WENTHOLT,
Adj. Griffier.

(39041) De AMBTENAREN, provisioneel belast met het Departement der *Nieuwe Wees-, Kuratele- en Onbeheerde Boedels Kamer dezer Kolonie*, bieden aan, tegen behoorlijk intrest, en onder voldoende zekerheid te beleggen, eene somma van *ZES DUIZEND Gulden*, aankomende diverse minderjarigen.

De Gegadigden adresseren zich bij *memorie* aan de Edele Achtbare Commissie tot de Zaken van opgemelde Kamer.

Paramaribo, 3 October 1833.

C. A. FISCO,
2de Commies.

(39018) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op HEDEN den 4den October 1833, des morgens *negen* uren, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *ERF*, Lr. A. No. 25, op den hoek van de *Heeren- en Kromme Elleboogstraten*, aankomende JOHANNA MARIA KEMPER, eerder wed. J. W. NIENHUIS, thans hertrouwd met J. C. PIETZKER; en J. C. KEMPER.

Paramaribo, 4 October 1833.

PARAMARIBO, 2 OCTOBER 1833.

(39062) Op heden lezen wij in een der Nieuwsbladen, uit het Moederland overgebragt, het voor ons allertreurigst berigt, dat op den 10den Augustus dezes jaars, te *Amsterdam*, in den ouderdom van 54 jaren, overleden is, onze waardige Vader en Behuwd-Vader, de Wel Edele Heer JOOST ROELOFSZ; diep betreurd door zijne achtergelatene Weduwe en 16 Kinderen, waarvan de meesten nog onverzorgd zijn.

A. ROELOFSZ, *r. d. m.*
J. C. ROELOFSZ,
geb. *FREIJSS.*

(39065) Bij INSCHRIJVING wordt te KOOP aangeboden van de Plantagie *Nieuw Meerzorg:*

3590 ℔ heele KOFFIJ, Witte bast.
4090 » » » Zwarte bast.
1100 » gebroke »
285 » zwarte

waarvan de *monsters* dagelijks bij den ondergeteekenden te bezigtigen zijn, en bij wien de inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen, tot Maandag den 7den October e. k., des voormiddags ten *tien* uren, wanneer dezelve ten overstaan van den Heere President van de Commissie der Kurateele Kamer, zullen worden geopend.

Paramaribo den 30 September 1833.

CHs. LIONARONS *qq. c. a.*

NB. *De Koffij zal vrij aan de Waag worden geleverd, en voor iedere baal zal de Kooper f 1-13 moeten betalen.*

(39047) De ondergeteekende biedt voor *contant* en civiele prijzen te KOOP aan, en aangebragt met de laatste Schepen:

Versche Westphaalsche Hammen; Medoc: Bordeaux; Graves; *L. P.* Medeira Wijn; Zoete Olie; oude St. Croix Rum: Broodsuikers; Hysant en Imperial Thee; Carawatsen, enz.

M. M. CURIEL.

In de Watermolenstraat, naast den Heer A. J. POSNANKIE.

(39081) ☞ Bij E. S. CATZ, *à contant:* Groote kelders Jenever a *f* 8; extra goede Bier- en Wijnkurken a *f* 1 per 100; mandjes Zoete Olie van 1 dozijn flesschen a *f* 15 per mandje; Haardoek voor Canapé's en Stoelen; en andere Goederen meer.

(39067) Kapt. F. POPKEN, voerende het Bargentijn-Schip *GUIANA*, de helfte zijner Koffijlading bijeen hebbende; biedt zijne overige scheepsruimte Heeren Planters, Administrateurs en Kooplieden, ter inlading van KOFFIJ, CACAO en KATOEN aan, en beveelt zich ten dien einde in Hun Edelens gunst.

Paramaribo den 1 October 1833.

SCHEEPS TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 2den, Z. M. Brik van Oorlog, DE ECHO, Kapt. Luit. ter Zee, W. H. VAN VOSS, van Texel.

UITGEKLAARD.

Den 25sten September, de Nd. Am. Brik *Braganna*, Kapt. T. CROSBY, naar Boston: lading: 128 vaten Malassie.

☞ Op den 9den Augustus jl., is uit Texel gezeild en bestemd naar hier: het Schip *Suriname*, Kapt. W. H. BAKKER.

☞ Op den 12den Augustus jl., in in Texel binnengekomen: het Schip *Agneta*, Kapt. T. H. HOLLANDER; zijnde den 9den Junij van hier vertrokken.

Ter Drukkerij van de ERVEN C. J. FUCHS.